

Conferència d'Agustí Barrera / Dosrius

A l'Ajuntament de Dosrius, en una sessió per streaming, l'onze de desembre de 2020, es va celebrar un acte polític i cultural emmarcat dins la commemoració del 80è aniversari de la fundació a Paris del Front Nacional de Catalunya.

I l'acte fou a Dosrius perquè en aquesta localitat i a la casa pairal d'Esteve Albert i Corp, el 18 d'abril del 1946, un Dijous Sant, s'hi celebrà en la clandestinitat la Primera Conferència del Front Nacional de Catalunya.

L'acte polític i cultural a l'Ajuntament va constar de dues conferències: “El Front Nacional de Catalunya (FNC) al llarg de la seva història (1940-1990)” a càrrec de l'historiador Fermí Rubiralta. I la conferència: “La rella i el solc. Esteve Albert i Corp” a càrrec del també historiador Agustí Barrera.

La part cultural de l'acte constarà de música i d'un recital de poemes d'Esteve Albert.

A continuació reproduïm la conferència d'Agustí Barrera.

El Front Nacional de Catalunya (FNC) a Dosrius, 1946 La rella i el solc. Esteve Albert i Corp

*Som l'escamot dels que mai no reculen
i sols un bes els pot fer presoners,
fem l'escamot dels qui trenquen les reixes
i no els fa caure sinó un altre bes
Fem l'escamot dels soldats d'avantguarda;
El primer bes que se'ns doni als primers*

Joan Salvat-Papasseit (1894-1924)

Consideració prèvia

En la geografia maresmenca ens trobem en el que en diem, Els Tres Cavallers de l'Ideal que són Joan Layret, Fèlix Cucurull i Esteve Albert, tots tres militants del FNC. Tots tres, amb la rella de la seva tasca política, marcaren un solc, que sembrat amb el seu patriotisme i el de molts d'altres, que seguiren el seu camí de lluita, ens han permès de mantenir els nostres signes d'identitat nacionals, la llengua, la història, la cultura i el sentit de pertinença a la nació, durant la dictadura i més enllà en el temps.

Els meus Tres Cavallers de l'Ideal pertanyen al grup dels que no es consideraren vençuts en la Guerra del 1936, i dugueren a terme una coratjosa tasca resistent en el context del primer franquisme (1939-1952), que vol dir, exilis, empresonaments, afusellaments al Camp de la Bota, fam, tuberculosi.

En l'obra de referència sobre el "separatisme" a la comarca, durant el període de la Generalitat Republicana, *Quatre Boigs de Mataró*, (1979), el seu autor, E. Albert, ens informa, a la pàgina 36 de l'esmentat llibre, de la formació a Mataró el novembre del 1932, d'una secció de l'organització liderada per Daniel Cardona, Nosaltres Sols! (NS!), el president de la qual serà Josep Barrera i Nogué (1898-1982), el meu pare, antic militant d'Estat Català. Joan Layret, Joan Bachs i Esteve Albert seran els motors de la nova organització. Després del 1939, alguns dels seus militants passaran als rengles del FNC.

E. Albert, després dels Fets de Maig del 1937, entrà a formar part de la Comissaria de Ports i Fronteres, el 3 de març del 1938 s'incorpora al Front d'Aragó, el 1939 s'exilia, després d'uns mesos a París, torna a Catalunya, abans però, és empresonat 10 mesos a Ondarreta.

El FNC entra en crisi a l'acabament de la Segona Guerra Mundial, amb la divisió del món en dos blocs com a conseqüència de la Guerra Freda, la geopolítica és adversa als resistents del FNC, que són abandonats per les potències aliades a les quals havien ajudat a vèncer a les forces de l'Eix.

Els vençuts van retrobant-se soldats.
Elegies de Bierville (1939-1942)
 Carles Riba (1913-1959)

La Primera Conferència del FNC

L'Esteve Albert, l'etern conspirador, l'activista cultural, l'home tothora fidel a les seves conviccions, l'amic de tracte estimulante, formava part amb en Joan Bachs, en Joan Layret i en Domènec Gironès, de l'entramat de l'independentisme maresmenc.. Després de la guerra quedaren només E.Albert i J.Bachs, aquest però havia estat detingut a la "caiguda" del 1943 i per tant estava "marcat per la policia.

De les converses mantingudes entre l'E.Albert i l'aleshores cap de la Secció Militar del FNC, Jaume Martínez Vendrell, el primer oferí la seva casa pairal de Dosrius, Ca l'Albert, coneguda amb el topònim de Can Sala, per tal de poder-hi celebrar la Primera Conferència del FNC, que havia de reunir a l'entorn d'unes 35 persones. Antoni Andreu i Abelló i Joan Cornudella, s'encarregaren de preparar la ponència que sotmeteren a l'aprovació del Consell, junt amb l'elaboració de l'ordre del dia amb els temes a tractar.

Es considerà que el lloc era ben escollit pel fet d'estar ben comunicat, proper a Barcelona i situat en un indret discret. Per a la reunió del Consell Executiu del FNC, s'escollí la data del 18 d'abril, Dijous Sant del 1946, per a la celebració de la Conferència general del FNC. Es va estimar que d'una primera llista d'una quarantena persones podrien anar-hi unes 35. La Conferència començaria al matí, es dinaria allà mateix, i es faria per manera que tot quedés enllestit pels volts de les cinc de la tarda, i que els assistents tornessin als seus llocs d'origen en grups de sis persones, amb un cap de colla responsable del grup, i d'acord amb uns itineraris fixats.

Els delegats es presentaren a la Conferència de Dosrius com si anessin a fer una costellada. Els uns amb el tren que voreja la costa, uns altres per la via interior que travessa Granollers, d'altres en autocar. Cadascú disposava d'un plànol detallat, estacions, horaris, caminals, tot semblava organitzat com una operació militar. Cap a les nou del matí arribà a Dosrius l'equip de protecció dels delegats del FNC, que se situaren de forma estratègica amb les seves armes per tal d'evitar sorpreses per part de la Guàrdia Civil, la Policia o la Falange.

A les onze del matí quedà constituïda l'assemblea, Manuel Viusà formà part de la mesa, fou l'encarregat de prendre notes, per a després poder elaborar l'acta de la reunió.

L'informe del Consell Executiu repassà la història del FNC, les reunions a París el 1940, les detencions d'uns 70 militants i simpatitzants del FNC, el novembre del 1943, la reorganització, l'edició de manifestos, octavetes, penjada de banderes. L'edició del *Per Catalunya* (1945) i *Opinions* (1944) editat a Perpinyà, les relacions amb el Consell Nacional Català de Londres (1940-1945), la creació del Consell Nacional de la Democràcia Catalana (CNDC) a Barcelona (1945), viatges a l'Estat francès, converses amb els polítics de l'exili, i la sortida de gairebé tots els companys de la presó. L'assemblea s'acabà a dos quarts de cinc de la tarda, amb l'elecció dels nous càrrecs del Consell Executiu, enmig d'una sensació d'eufòria generalitzada, en aquella primavera del 1946 el FNC assolí el seu apogeu polític i organitzatiu.

De la Primera Conferència del FNC, en van sorgir els següents tres punts amb 5 directrius en el darrer;

1r Front Nacional de Catalunya; *és la voluntat permanent de fornir a Catalunya l'instrument idoni per a realitzar una política nacional que reculli el desig de renovació latent en tots els àmbits del País.*

2n Front Nacional de Catalunya; *persisteix doncs, en el seu propòsit fonamental de fusionar la democràcia catalana en una sola disciplina política a fi de fer fructificar el comú afany dels demòcrates catalans, acabant amb la funesta dispersió de les velles formacions.*

3r Front Nacional de Catalunya; *s'inspira en els postulats aprovats en la Primera Conferència del FNC del 18 d'abril del 1946, que resumim en les directrius que a continuació s'exposen:*

a) *Una política que exaltant la personalitat humana, la posi al servei de la solidaritat social.*

b) *Una política social que augmenti el benestar col·lectiu, que reconegui la personalitat del treballador dins el, procés de les activitats productores i que enderrocant el mite de les castes i les classes, promogui la dignitat humana.*

c) *Un reconeixement pràctic de la llibertat de consciència, que eviti la contraposició dels homes de diferents creences religioses, en el terreny de la solidaritat social.*

d) *Una política nacionalista que vigoritzi en el nostre poble la consciència nacional, que afirmi rotundament el dret de la Nació a regir els seus destins i que promogui constantment l'aspiració de totes les terres catalanes, amb dret no reconegut, a una comuna independència política.*

e) *Com a colofó, declarem la nostra conformitat amb la " Carta de l'Atlàntic" (Redactada el 14 d'agost del 1941, on de forma velada es reconeix el dret a l'autodeterminació. dels pobles colonitzats.*

Ha estat força difícil d'esbrinar els noms dels militants que participaren a la Primera Conferència del FNC de Dosrius, segurament per qüestions de seguretat no s'enregistraren els noms. Nosaltres hem pogut identificar 28 militants, en quedarien per identificar al voltant d'uns vuit; els coneguts són; J Josep Ferrer i Grau, Josep Serra i Estruc, Manuel Caballeria, Alexandre Viladrosa i Mas, Octavi Viladrosa i Josa, Ferran Marrull, Manuel Fontich i Aldosa, Fèlix Cucurull i Tey, Esteve Albert i Corp, Joan Bachs i Cortina, Emili Boté i Serrat, Pere Carbonell i Fita, Gregori Font i Cativiela, Antoni Malaret i Amigó, Antoni Andreu i Abelló, Jaume Martínez i Vendrell, Joan Cornudella i Barberà, Jaume Cornudella i Olivé, Manuel Cruells i Pifarré, Joan Sardà i Verdier, Francesc Espriu i Puigdemoglas, Lluís Serres i Descàrrega, Alfred Alcàcer i Joanar, Manuel Viusà i Camps, Ramon Arrufat i Arrufat, Domènec Ramon i Vidal, Pere Narbona i Bartra.

Dos mesos més tard de la Conferència de Dosrius, el dia 8 de juny del 1946, són detinguts per la Guardia Civil 14 militants del FNC, la secció militar és desarticulada, des d'aquest moment, amb els seus millors militants a la presó o a l'exili, i sense l'ajut dels Aliats, el FNC inicia una etapa d'hibernació durant la qual abandona la idea del front resistent, i es fixen les línies de treball per a esdevenir un partit polític, alhora que es rebutja l'activisme amb finalitats propagandístiques. Aquest cop repressiu de gran abast, tant pel nombre de detinguts, com per la seva condició d'activistes, desestructurà el FNC com a organització político-militar.

Epileg

Caldrà esperar a inicis dels anys seixanta, perquè la Secció Universitària del FNC revitalitzi l'organització resistent i el 1968, es produeixi una escissió amb la formació del PSAN. Aquests darrers 40 anys de la vida del FNC, estan marcats per la duresa de la lluita i la repressió d'un règim, que es negava a canviar les seves arrels del 1939. La Transició vindrà a augmentar les contradiccions polítiques dins els rengles del FNC, fins que el 1990 el FNC es dissol, i alguns dels seus militants passen a altres organitzacions. Per tal d'evitar malentesos, volem remarcar que el FNC fundat a París el 04/05/1940, s'extingí el 1990, una altra organització amb la seva línia política, fa servir les seves sigles

Els i les militants del FNC, amb el seu sacrifici i esforç en defensa de la nostra llibertat nacional i social, amb el fil històric de la seva lluita, han permès la pervivència de la nació. Per a ells honor, i el nostre homenatge !!

Agustí Barrera
Historiador
Del Grup d'Historiadors Jaume Compte